

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bjv.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Review

Afl. 2011-21

1 juni 2011

De informatieplicht over het gevoerde bestuur Slechts bij een concrete vraag zult gij antwoord krijgen

Het huidige artikel 1:98 BW verplicht in *wettelijke gemeenschap* van goederen gehuwde echtgenoten tot het elkaar desgevraagd verstrekken van inlichtingen over het gevoerde bestuur, alsmede over de stand *der goederen en schulden van de gemeenschap*. Dit artikel vervalt in het onlangs (NFX 2011/88) door de Eerste Kamer aangenomen wetsvoorstel 28 867. In de plaats komt artikel 1:83 Ontw. NBW:

‘Echtgenoten verschaffen elkaar desgevraagd inlichtingen over het door hen gevoerde bestuur alsmede over de stand van *hun goederen en schulden*’.
(Cursivering van mij, FH)

Beide artikelen komen volgens de memorie van toelichting (*Kamerstukken II 2002/03, 28 867 nr. 3, p. 15*) *inhoudelijk overeen*. In dat kader constateert de minister - onder verwijzing naar HR 3 december 1971, NJ 1972, 338 (*Hotel Jan Luyken*); m.nt. E.A.A. Luijten - dat net als met artikel 1:89 BW ook met artikel 1:83 Ontw. BW niet wordt beoogd een algemeen voor echtgenoten geldende verplichting in te voeren om jegens elkaar rekening en verantwoording af te leggen over het gevoerde bestuur ter zake van (tot de gemeenschap van goederen behorende) vermogensbestanddelen.

Qua *bereik verschillen* de artikelen wel nu het nieuwe artikel is opgenomen in de zesde titel van Boek 1 BW in plaats van in de zevende. Gevolg van deze verplaatsing is dat het wederzijdse recht op informatie in toekomst dwingendrechtelijk wordt toegekend aan *alle* echtelieden, dat wil zeggen *ongeacht het huwelijksgoederenregime*. Tevens valt op dat, anders dan de oude, de nieuwe bepaling *ook de privégoederen* van de echtgenoten omvat. Onderverdeeld naar ‘type’ huwelijksgoederenregime meldt de genoemde memorie een aantal argumenten voor opname van de informatieplicht. Voorop staat dat het voor het correct uitvoeren van de regeling van draag- en fourneerplicht ter zake van de *kosten van de huishouding* (art. 1:84 lid 1 BW) noodzakelijk is om elkaar inkomens- en vermogenspositie te kennen. En ondanks dat voor ‘verrekenstelsels’ krachtens artikel 1:138 lid 2 BW en 1:143 BW al een informatieplicht geldt, is het (*a.w.*, p. 15-16):

‘[...] ook voor de uitvoering van de meeste huwelijksgoederenstelsels [...] van groot belang te kunnen beschikken over de financiële gegevens der echtelieden. Zo kan een *Amsterdams verrekenbeding* niet worden uitgevoerd indien echtelieden elkaar geen inkomensgegevens verschaffen. Voor het vaststellen van hetgeen

overgespaard is, dat wil doorgaans zeggen: niet is besteed aan de huishouding, dient ook inzage te worden verschaft in het gevoerde bestuur en het eigen vermogen. Voor het vaststellen van de omvang en samenstelling van een door het indienen van een verzoek tot echtscheiding (vgl. het voorgestelde artikel 99) *ontbonden gemeenschap van goederen*, kan het ingevolge dit wetsvoorstel ook van belang zijn om inzage te hebben in het privé-vermogen van de echtelieden. Indien immers een goed deels met gemeenschapsgeld werd aangeschaft, zal ingevolge het voorgestelde artikel 95, eerste lid, een vergoedingsrecht ten behoeve van de gemeenschap ontstaan waarvan de hoogte afhankelijk is van de waarde van het daarmee aangeschafte goed. Voor al deze regelingen geldt dat zij staan of vallen met het hebben van een afdwingbaar recht op informatie over het gevoerde bestuur, de stand van het (gemeenschappelijke) vermogen en van het vermogen van de andere echtgenoot. Van het bestaan van dit recht zal, naar mag worden aangenomen, een *preventieve werking* uitgaan.'

De gedachte dat bij koude uitsluiting een informatieplicht onnodig is, wordt ook terzijde gesteld:

'Anders dan de KNB ben ik van oordeel dat ook als echtgenoten *buiten elke gemeenschap* van goederen gehuwd zijn en zij geen verrekenbeding zijn overeengekomen, een dergelijke informatieplicht van belang kan zijn met het oog op de fourneerplicht ter zake van de kosten van de huishouding.' (Cursivering van mij, FH)

Het (toekomstig) verruimde toepassingsbereik van artikel 1:83 Ontw. BW maakt de vraag interessant(er) hoe een op dit artikel gebaseerd inlichtingenverzoek moet worden geformuleerd. Als het aan het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba ligt, kan niet worden volstaan met een algemene 'fishing expedition' (Gem. Hof 28 januari 2011, *LJN BP9821*):

'4.2 [...] Het petitum strekt ertoe dat de rechter [vrouw] beveelt om bij beschikking uitvoerbaar bij voorraad over te gaan tot het schriftelijk verstrekken van inlichtingen over het gevoerde bestuur van de gemeenschap en het doen van schriftelijke rekening en verantwoording aan de rechter over de stand der goederen en schulden van de gemeenschap, waarbij voorts het bedrag van ontvangsten en uitgaven *over de jaren van de gemeenschap tot aan de datum van de in dezen te geven beschikking* zal worden vastgesteld en het saldo zal worden bepaald, onder verbeurte van een dwangsom. [...]

4.4 Dit betekent dat de in artikel 1:98 BW opgenomen informatieplicht geldt voor partijen. Het petitum is echter *zodanig algemeen* geformuleerd dat *artikel 1:98 BW geen grondslag* biedt voor het geven van het verzochte bevel. Ook in samenhang bezien met hetgeen [man]in deze procedure ter onderbouwing van zijn verzoek naar voren heeft gebracht is onvoldoende duidelijk *welke concrete inlichtingen* hij aan [vrouw] vraagt om te verstrekken. Een andere grondslag voor het geven van het verzochte bevel is gesteld noch gebleken. [...]' (Cursivering van mij, FH)

Dat het hof het verzoek afwijst, verbaast op zich niet. Toewijzing zou immers per saldo resulteren in het afleggen van rekening en verantwoording en daar is, zoals gemeld, de bepaling – in beginsel - niet voor bedoeld. Het is spijtig dat het hof niet aangeeft aan welke voorwaarden moet worden voldaan, wil een verzoek wél concreet genoeg zijn. Zou het hof anders geoordeeld hebben als het verzoek niet op alle, maar slechts op

enkele huwelijksjaren betrekking had? Of is een verdere precisering gewenst, bijvoorbeeld tot met name genoemde vermogensbestanddelen?

Wat hier ook van zij, voor de praktijk rest - behalve het feit dat 'ins blaue hinein' inlichtingen vragen volgens het hof niet werkt - de opmerking dat het in voorkomende gevallen zinvol kan zijn om partijen te attenderen op de informatieplicht door deze met zo veel woorden in bijvoorbeeld hun huwelijkse voorwaarden op te nemen en in de toelichting het doel en de strekking van het artikel nader te verklaren. Uiteraard kan daar waar de wettelijke informatieplicht het laat afweten – denk aan samenwoners – een vergelijkbaar recht op informatie ook worden overeengekomen.

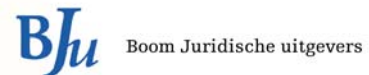
Mr. F.M.H. Hoens

Tot volgende week!

---

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2011 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.